

P.T.
Výboru ČDS ČLS JEP

Věc: Průlomové rozhodnutí - Nález Ústavního soudu č.2050/14 ze dne 31 03 2015, které stanoví podmínky, za nichž poskytovatel zdravotní péče může vydávat citlivé zdravotnické údaje (informace) orgánům činným v trestním řízení.

Orgány činné v trestním řízení mohou po poskytovateli zdravotní péče požadovat informace o zdravotních údajích pouze na základě předchozího souhlasu soudce. Meritum : Poskytovatel na výzvu policie dle ust. § 8 odst. 1 trestního řádu neposkytl informaci o bezprostřední příčině smrti osoby .

Stěžejní otázkou v posuzovaném případě bylo, zda-li při sdělování údajů nebo jiných skutečností pro potřeby trestního řízení poskytovatelem zdravotních služeb dle ustanovení § 51 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách je nezbytný předchozí souhlas soudce udělený podle § 8 odst. 5 trestního řádu. Dožádání a poskytování informací pro účely trestního řízení (včetně ochrany utajovaných skutečností a údajů, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti), obecně upravuje ustanovení § 8 odst. 1 věta první trestního řádu, dle něhož jsou státní orgány, právnické a fyzické osoby povinny bez zbytečného odkladu, i bez úplaty vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Ustanovení § 8 odst. 5 věta první trestního řádu pak normuje, že nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce. Při poskytování informací pro účely trestního řízení ze strany poskytovatelů zdravotních služeb je tímto zvláštním zákonem zákon o zdravotních službách.

V posuzovaném případě tedy došlo ke střetu práv, resp. povinností stěžovatele a oprávnění a povinností policie. Policie jako orgán činný v trestním řízení je totiž povinna postupovat v trestním řízení urychleně bez zbytečných průtahů. Poskytovatel zdravotních služeb, je povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb dozvěděl, neboť tím ve své podstatě chrání soukromí dotčeného jednotlivce.

Ústavní soud tak dospěl k závěru, že policie (orgán činný v trestní řízení) mohla informace o zdravotních údajích požadovat pouze po předchozím souhlasu soudu, neboť při střetu tohoto práva na ochranu soukromí s veřejným zájmem na adekvátní vyšetřování trestné činnosti, musí být tento veřejný zájem vážen v každém konkrétním případě v rámci soudního rozhodování o zproštění mlčenlivosti.

Ústavní soud uzavřel, že policie byla povinna před výzvou ke sdělení důvěrných zdravotních informací požádat soud o souhlas k vyžádání těchto informací, a soud měl povinnost rozhodnout o tom, zda tento souhlas udělí či nikoliv. Ze zákona o zdravotních službách výslovně plyne, že v případě trestního řízení sice může dojít k prolomení povinné mlčenlivosti, to však jen způsobem, který stanoví trestní procesní předpisy. Toto zákonné ustanovení je třeba vyložit tak, že obsahuje odkaz na trestní řád a že je věcí úpravy obsažené v trestním řádu, aby stanovila zákonné podmínky pro prolomení zmíněné mlčenlivosti. Ustanovením, které tak činí, je přitom právě ustanovení § 8 odst. 5, jež v těchto případech výslovně vyžaduje předchozí souhlas soudce.

MUDr. Tomáš Merhaut
Člen výboru ČDS ČLS JEP